

Expertgruppen för digitala investeringar

Domstolsverket:
Digitalisering av brottmålshantering (DBM)

Datum: 2018-08-23 Dnr: Komm2018/00755-3

Digitalisering av brottmålshantering (DBM)

Satsningen avser ett nytt systemstöd för brottmålshantering med det övergripande syftet att skapa en mer effektiv och rättssäker informationshantering i Sveriges domstolar.

Satsningen innebär att förflytta verksamheten från pappershantering till att information ska utbytas digitalt i stället. Detta kräver införande av en ny informationsmodell.

I projektet ingår att ta fram ett verksamhetsstöd som stödjer en verksamhetsförändring. Denna förändring innebär bl.a. att domstolarna ska kunna skapa elektroniska original, t.ex. elektroniska domar. Projektet förutsätter fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för att även hovrätten ska kunna arbeta med mer strukturerad information i brottmål. Därigenom skapas möjlighet för alla de allmänna domstolarna att rapportera brottmålsdomar vidare i brottmålsprocessen på ett strukturerat sätt.

Den framtagna färdplanen som ligger till grund för projektet är etappindelad och för varje etapp kommer man successivt bygga sig ur från nuvarande systemstöd för brottmålshanteringen, Vera. Projektet omfattar etapp 1 i färdplanen (den tyngsta etappen) och kommer att pågå under flera år framöver med en planerad leverans och realisering vid halvårsskiftet 2020. En mycket grov tidsuppskattning indikerar på att helheten (samtliga etapper) beräknas att ta 7 år.

Metodbeskrivning

- Investeringen är vald av Domstolsverkets ledning.
- Expertgruppens 6 utgångspunkter har använts som grund för identifiering av observationer, grundorsaker och rekommendationer
 - Observationer är vad Expertgruppen har sett och uppmärksammat vid analys av skriftligt underlag samt i dialog med myndigheten.
 - Bedömning av grundorsaker är Expertgruppens egna synpunkter och slutsatser.
 - Rekommendationerna grundas på observationer och expertgruppens bedömning av grundorsaker.

Expertgruppens uppdrag och arbetssätt

- Analysen syftar till att avgöra om det finns rimliga förutsättningar för investeringen att lyckas.
- Vår analys består av dokumentanalys men framför allt genom muntlig inhämtning av uppgifter. Det är i dialog med representanter från satsningen och från myndigheten centralt som vi tillsammans identifierar risker och utmaningar.
- Vår dialog och bedömning utgår ifrån Expertgruppens utgångspunkter.
- Ledamöter från Expertgruppen bidrar med kompetens och erfarenhet.
- Vi rapporterar våra iakttagelser både till investeringen och till myndighetens ledning.
- Både inhämtning av uppgifter och dialog kring iakttagelser sker i den omfattning som satsningen och/eller myndighetens ledning behöver.
- I dialog med myndighetens ledning tar vi fram rekommendationer för extern publicering.

Sammanfattande iakttagelser

- Det finns ett tydligt ägarskap och engagemang för investeringen hos ledningen.
- Det finns en övergripande vision och en strategisk inriktning för myndigheten, som är visualiserad i en strategikarta. Myndigheten har dock identifierat att det finns ett gap mellan verksamhetsanalys och förmåga till att leverera.
- Verksamhetsutvecklingen framstår som traditionell med långa analyser innan genomförande. Arbetet har brutits ner i etapper men funktionalitet till användare kommer att levereras först under 2020. Utmaningar finns i att få till successiva leveranser.
- Det framstår oklart hur den specifika investeringen förhåller sig till övriga satsningar som pågår inom myndigheten. Portföljstyrning har nyligen implementerats på myndigheten, vilket förhoppningsvis kommer att leda till att initiativ synliggörs och kommuniceras på ett tydligare sätt.
- Tidig förankring på alla nivåer är viktig eftersom åtgärden inte fullt ut är efterfrågad av domstolarna utan är en konsekvens av behovet av ett digitalt flöde inom RIF. En operativ samverkansmodell och införandeplan är framtagen där utgångspunkten är att etablera relation till varje domstol för att från början säkerställa verksamhetens engagemang och delaktighet.
- Utmaningar finns avseende hållbar arkitektur. Det handlar om att ta fram lösningar som blir robusta även när den tekniska utvecklingen och omvärlden förändras.

Rekommendationer

- Långa och omfattande projekt innebär risker eftersom det ökar både komplexiteten och sannolikheten för att förutsättningarna för investeringen hinner att förändras. Expertgruppen rekommenderar Domstolsverket att hitta former för att krympa etapplängderna så att det är möjligt att leverera värde till användarna fortare. Det kan handla om att:
 - Gå ner i ambitionsnivå inom rimliga ramar för att på så sätt få ut leverans fortare.
 - Lägga upp satsningen på annat sätt, exempelvis genom att driva parallella utvecklingsspår i syfte att föda in nya idéer till projektet och därmed förena ett innovativt arbetssätt med befintliga strukturer och metoder. Det handlar om att inom ramen för den investering som bedrivs låta befintligt arbete samexistera med ett mer utforskande angreppssätt (inom forskningen benämner man detta "Organizational Ambidexterity").
- Expertgruppen tror också att Domstolsverket kan öka utvecklingstakten genom att arbeta mer tvärfunktionellt och arbeta mer integrerat med användarna. Ett brett ansvar och engagemang krävs för att få kraft i utvecklingsarbetet. Genom att använda myndighetens samlade kompetenser i utvecklingsarbetet kan önskvärda synergier uppstå. Det handlar om att se helhetsperspektivet för samtliga pågående digitaliseringsåtgärder. Då kan också effektiviteten öka samtidigt som riskerna begränsas.

